

Turistički djelatnici su zahtjevali od hrvatskih vlasti da se snizi PDV kako bi hrvatski turizam postao konkurentniji, a samim time i učinkovitiji, što bi, po prirodi stvari, rezultiralo dodatnom deviznom žetvom, te, napokon, tako osposobljen turizam dinamizirao gospodarski razvoj imajući u vidu njegove multiplikativne učinke. Odlična priča.

Argumenti koji su rado korišteni, u vrijeme rasprave da li turizmu smanjiti poreznu stopu PDV-a sa standardne razine od 25 na 10%, sastojali su se u identifikaciji politika drugih turističkih zemalja. Upravo, uvjeravali su nas turistički djelatnici, smanjenje PDV može biti snažna poluga koja će dinamizirati turističku aktivnost. Vlast, koja nikako da dinamizira gospodarsku aktivnost, povjerovala je u obećanja turističkih djelatnika. Već su se, od strane političara, počele širiti priče kako je u srednjem roku moguće udvostučiti gospodarsku aktivnost na području turističke djelatnosti. Snižavanjem porezne stope započeo je medeni mjesec.

Već danas znamo da se očekivanja neće ostvariti. Kruta zbilja srušila je bajku.

Pitat ćete, dragi čitatelju, zašto na početku turističke špice dovoditi u pitanje cjelokupnu turističku sezonu?

Kao prvo, ovaj napis valja shvatiti kao vapajući pokušaj da se preispita odnos prema turističkoj aktivnosti od izvršnog turističkog djelatnika, preko iznajmljivača apartmana i prodavatelja na štandovima, do ministarstva turizma te ostale relevantne čimbenike u čiji djelokrug valja svrstati i turističku djelatnost. Razlog tome vidim u činjenici neprimjerenog odnosa na relaciji turist - turistički djelatnik. U malim, turistički marginalnim mjestima, cijene ponude su neprimjerene do te mjere da sam imao priliku svjedočiti pobuni turista, koje su svakom vidljive - restorani zjape prazni a oko njih mnoštvo turista koji si ne mogu ili ne žele priuštiti dodatno zadovoljstvo. Tako u turističkim mjestima srećemo sve više "štandova" koji nisu ništa drugo do cjelodnevne tržnice u turističke svrhe.

Tako naš mentalitet dolazi do determinirajuće razine. Ma koliko se željelo na makrorazini učiniti za turizam, na mikrorazini sve činimo kako bi otjerali turiste jednom za uvijek. To je zabrinjavajuće.

O problemu nedovoljnih poreznih prihoda govore i vrapci na krovu. Naprosto smanjenje potrošnje čini potrošni porezni sustav koji je u primjeni, neučinkovitim. Ministar Linić čini velike

napore kako bi povećao porezne prihode. Međutim, kao što to kaže naš narod - prazna vreća ne stoji. U ovom trenutku neću govoriti o brojnim neslaganjima glede porezne politike s ovom kao i prethodnim vlastima. Na ovim stranicama o tome ima bar stotinjak tekstova. Ono što želim istaknuti je slijedeće.

Smanjenje stope PDV-a na 10% smanjit će porezne prihode koji su se godinama ubirali. Ima li se u vidu očekivana turistička žetva od 7 milijardi eura, smanjenje poreznih prihoda države može se grubo procijeniti na milijardu eura. Odmah se postavlja pitanje. Što bi ministar Linić dao da može namaknuti dodatnih 7,5 milijardi eura?! Na jesen predstoji nam rebalans proračuna. Nije teško zamisliti da se neće raditi o tzv. tehničkom rebalansu; radit će se o strukturnom rebalansu kao iznuđenom a ne reformskom činu.

S pravom tvrdimo da je hrvatska obala snažna komparativna prednost. O kontinentalnom dijelu Hrvatske i njezinom potencijalu uglavnom, jasno nepravedno, šutimo. Komparativna prednost Lijepe naše pripada svim građanima Hrvatske. Ukoliko PDV identificiramo kao oblik turističke rente, za što postoji obilje argumenata, tada smo snižavanjem stope PDV-a jasno poručili da Lijepa naša i nije tako lijepa kako smo to do tada smatrali. U protivnom snižavanjem stope PDV-a predstavlja izravnu subvenciju djelatnicima u turizmu. Drugim riječima, ukoliko kvantitativno sezona ne ostvari zacrtane planove, financijski će turizam ove godine proći znatno bolje. Tako će smanjenje porezne stope PDV-a postati pozivnica turističkim investitorima, u vrijeme kada u zemlji ne postoji koncepcija i strategija razvoja što znači, stvarima ne upravljamo, već nam se one događaju. Pitanje oporezivanja imovine, kako se šuška, tek je pitanje vremena kada će se uvesti. Tako ćemo imati smanjenje turističke rente i smanjenje vrijednosti zemljišta od interesa za inozemne investitore. Kratko rečeno - zabrinjavajuće.

Kada se je govorilo o smanjenju porezne stope PDV-a u turizmu nisam se slagao iz naprijed navedenih razloga. Kao kompromisno rješenje predlagao sam da se umjesto smanjenja porezne stope na PDV dio ili čak cjelokupni iznos PDV-a, koji se je trebao "izgubiti" uslijed smanjenja porezne stope, usmjeri u izgradnju infrastrukture koja bi povećala komparativnu i konkurentnu prednost. Naprosto nije moguće dovoljno naglasiti kako turizam bez kriterijalnih ciljeva neće zadovoljiti interese hrvatskih građana. Osim toga, ne treba gubiti iz vida da monokultura nikada nije nijednoj zemlji donijela ništa dobrog na dugi rok. Zato upozoravam da oslanjanje na turizam nije rješenje nego izgradnja novog problema.